

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Străinătate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III. —

OLTEANUL

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

INSERTIUNI

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

Director: DR. IGAN ȘENCHEA.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
Făgăraș, strada Csáky Nr. 3.

EDITOR-PROPRIETAR:
CONSTANTIN POPP.

O vorbă, ca o sută

Despre creșterea bună.

„Dați-mi mame bune,
Și voi schimba fața lumii.”
(vorbele unui învățat).

Tânguelile și vaetele, ce zilnic ies de pe buzele unui ori altui țaran al nostru, scot la iveală mai ales trei năravuri rele, trei scăderi mari, ce bântue în sinul poporului nostru. Acești viermuleți, ce rod în tăcere și cu spor, la temelia neamului nostru sunt: beția, legiuirea pentru toată nimica și mândria fără seamă. În oricare ținut, locuit de români află unul ori altul din năravurile acestea și nu sunt rari satele unde toate-s trele pricinuesc pagube neprețuite în căsnicia țaranilor noștrii. De aceea zilnic s'aud vorbe ca acestea: „S'a stricat lumea, nu mai e ca până acum”; „mai demult nu știau oameni de atâtea pari, nu cunoșteau atâtea advocați și totuși trăiau în pace și mulțămire unii cu alții”; „astăzi nu dă D-zeu să scapi o vorbă cum se cade din gură, îndată te duce la avocat”, „ori dacă ai un fecior, pe care la-i băgat în casă și se 'ntâmplă să-i pui pe nume preste câteva zile te vezi pe drumuri”; unde mai pui mândriile fără seamă câte sunt azi la fetele și nevestele țaranilor noștrii, luate toate cu bani scumpi și cari abia le îmbraci de loc se și nimicesc, dar bețiile, ce se trag ziua la ameză mare, pe lângă toată sărăcia anilor din urmă, oare câți zloți buni scot din punga românului. Vedeți, buruenile acestea împrăstie sărăcia în satele noastre.

Și oare, de unde atâtea pari, atâtea certe și bătăi între oameni? Care e izvorul vieții destrăbălate, în care înnoată așa mulți feciori de țarani în ziua de azi? Care-i adevărata pricină a multelor năravuri rele din popor?

Dacă ne uităm bine la izvorul neînțelegerilor dintre oameni, trebuie să zicem că atât legiuirile nesfârșite, cât și bețiile și mândriile din ziua de azi sunt de a se căuta în slaba creștere, ce o dau părinții copiilor.

Azi foarte rari sunt părinți aceia, cari își bat capul cu creșterea bună a copiilor. Cei mai mulți se gândesc nu-

mai la nașterea copiilor, la înmulțirea neamului, însă cu viața și creșterea bună a acestor ființe nevinovate, puținii își sfarmă creerii. Unii părinți își fac așa socoata, când li se naște vre-un copil; până e mic îl gugulesc și-l desmeardă; îl lasă să facă orice-i place, iar de se întâmplă să facă ceva rău, să spargă un vas, ori lamba sau alte rele, toate i-le trec cu vederea, fiindcă e »mic« săracu și »nu știe«, »când a fi mare s'a mai cuminți el«. Preste 3—4 ani vezi din mititelul asta un copilaș răsfățat, căruia toți trebuie să-i facă pe voie, altminterlea sare în sus să trăvăle pe jos, plânge, țipă și câte de toate. Nime nu știe ce-l doare.

Vine vremea școlii, vrâsta de 6 ani, când băiatul își găsește alt tată și mamă pe dascălul. În straița de după cap pe lângă cărțile și tăblițele din ea nu și-au uitat să-și bage și răsfățul cu care l-au dedat părinții. Și fiindcă între recvizitele de școală nu e înșirată și năravul rău al copiilor, de aceea străduința bietului dascăl, de-a desbrăca pe nefericitul băiat de haina urâtă a răsfățului și a vieții destrăbălate, e o adevărată epocanie, care de cele mai multe ori e muncă zadarnică, fără nici un folos. Ori de câte ori îi spune învățătorul să asculte de el și de părinți, să cinstescă pe oamenii cu care se întâlnește, pentru el toate-s nimica, se bagă pe o ureche și iasă pe cealaltă. Și dacă se 'ntâmplă să mai și capete vre-una mergând acasă plânge, iar părinții în loc să-l înfrunte îl desmeardă și-l mângăie să fie numai pe pace.

Alteori se petrec altminterlea lucrurile și anume: Părinții își învață copiii să fie așa și așa; să asculte, să nu facă rele, să nu întoarcă vorba, să nu batjocorească pe nimenea, să nu se certe, să nu sudue ori încaere cu cineva; astfel de vorbe zilnic le toacă la ureche și cu toate acestea băeții tot nu sunt așa, precum ar vrea părinții. De unde vine aceasta? De acolo, că vorba singură un ajutoră nimic la creșterea bună a copiilor, fără pilda e cea mai grăitoare povață, care și pe cel mai îndărănic și mai rău băiat îl cumințește. Traiul bun între

părinți cu mult mai bine se leagă de copil, decât mii de sfaturi ce i-le dă părinții. Doar copilul vorbește și face, numai ceace vede și aude dela părinți de aceea nu-i mirare, că vorba nu schimbă de loc sburdălnicia băiatului, dacă nu cumva părinții cu vorba lor așezată și frumoasă, cu purtarea lor aleasă fără batjocuri, sudălmii, beții ori chiar bătăi îl fac pe băiat să le urmeze întru toate pildei bune ce i-o dau.

Tot așa se întâmplă și cu povețele, ce li le dă copiilor învățătorul în școală. Ele rămân fără folos, dacă băeții mergând acasă văd lucrurile tot altcum de cum le spune dascălul. Și apoi fiindcă pilda mai mult face decât vorba, de aceea sarmanul copilaș nu se alege cu nimic din spusele dlui învățător.

Mai mulți părinți greșesc în creșterea copiilor, când aceștia au scăpat de școală. Atunci fiind băețandrii îi lasă să umble de capul lor unde le place. Prin unele locuri dela vrâsta de 13—14 ani îi lasă prin șezători și mai ales prin crișmă, ca în tovărășia beutorilor și tinerilor stricați să-și mănecă și ei zilele frumoase de tinereță. Cu deosebire pentru fete vrâsta aceasta e cea mai mare ispită, din care, dacă părinții nu le-au grija, nu scapă nici când sănătoase și apoi de acum li-se încep năcazurile și zilele posomorâte, când ar trebui să fie tot o veselie și bucurie.

În vrâsta aceasta se pune temelie puternică la vorbele, certele, batjocurile, bătăile, dintre frați, copii și părinți, bărbat și femeie, în urma căroră puțina agoniseală, ce le-au rămas ca moștenire o duc pela domni, căci ei n'au ce face cu ea; lor le e de ajuns aerul.

Dar dacă mai iai în socotință tovărășiile de glăjuță, de cari nu se desfac nici după ce s'au legat în căsătorie, o atunci, vezi câte rele răsar pe urma unei creșteri slabe și neîngrite a copiilor.

Ca dovadă a celor spuse până aici las să grăească multele întâmplări din viață, cari scot atâtea lacrimi și suspine din ochii și inimile țaranilor. Spună, dacă e drept sau nu, că pricina la cele mai multe neînțelegeri și

slăbiciuni dintre oameni, spună-o această mulțime de pări ce cresc din zi în zi tot mai tare și mulțimea banilor, ce-i vărsăm în punga jidanilor, pe lângă toată sărăcia, de care ne vâetăm atâta.

Câte omoruri, bătaii pentru avere, moștenire, sau vorbe nu se întâmplă în ziua de azi? Câți părinți nu rămân pe drumuri dacă-și dau tot, ce au pe nume copiii lor! Puțini copii mai slujesc părinților ca sprijin la bătrânețe, fără cei mai mulți ar vrea să i vadă aștupați în recele mormânt! Și apoi oare nu vin [toate acestea dela creștere slabă și rea, ce-o dau părinții în ziua de azi copiilor?

Dacă vrem așadar să scăpăm măcar de o parte din multele năcazuri ce ne bântuie în ziua de azi, atunci trebuie să punem un preț deosebit pe creșterea copiilor. În deosebi mamele să-și facă datorița de mame. Să nu-și prea desmerde copii, dar nici să nu se poarte aspru cu ei, fără să țină calea mijlocie. Să dea în toate pildă cum să se poarte cu semenii lor, cu oamenii, ei între ei, să se ferească înaintea copiilor de certuri, sudălmii, batjocuri și vorbe slabe, de beutură și 'ndeosebi să-i ferească de tovărășia celor răi, căci vorba zice: »mărul putred strică și pe cele bune«, iar alta: »Spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești«.

Să se știe, ca precum: »Paza bună ferește de primejdia rea« așa și creșterea bună ferește pe om de multe neînțelegeri și slăbiciuni, ce răsar cu grămada pe urma unei creșteri rele.

Un binevoitor.

ROMÂNUL ÎN LUPTĂ CU SECTARIIL.

In acest semn † vei învinge!

București, Decemvrie.

I.

Suntem în toiul unui Războiu teribil și dezastuos, și ce e mai dureros, foarte puțini din adevărații fii ai neamului se interesează despre starea actuală despre povârnișul pe care se pregătesc numeroșii inimici ai românilor să prăvălească acest neam vechiu mare viteaz și temut.

Inimicii văzuți deși sunt puternici bine înarmați și bine hrăniți din sudoarea poporului nostru, bine apărați cu sângele strămoșilor noștri eroi și îngreșați la vatra noastră, din bucatele crescute pe vechiul nostru ogor, — acești inimici, tot nu sunt atât de periculoși, cași aceia, cari în ascuns, ca lupu în stână, să vâre în mijlocul poporului român, îi fură credința îi zdrobesc națiunea și-i inveninează sufletul său credincios și inocent, făcându-l neom, — o unealtă fără cofesiune, fără căpătâiu, — fără de nici un razim sau bază, pe care să poată vieții ca

om cu vre-un scop oare-care, — căci îmi place a crede, că omul trebuie să aibă o datorie de împlinit în viața sa fizică, materială, trebuie să aibă un scop sau o țintă spre care tinde sau trebuie să tindă, dacă viază gustă plăcerile și durerile acestei vieți lumești.

Cu această ocaziune vom observa pe inimicii cei mai ascunși ai Românilor, dar cei mai crânceni, de cari nu se poate poporul apăra, nici cu lege, nici fără de lege, — sunt așa zicând ca ploșnițele, — dacă le ucizi, te'nveninează cu miazmele omorătoare, — iar dacă le lași să trăiască, — te pișcă, încât te ustură inima, — iar de curățat cu totul, dupăce sau încuibat în casa ta, e și mai greu.

Acești inimici cari aduc dezastul teribil în maica noastră biserică sunt *Sectarii*.

Iubiții cetitori ai »Olteanului«, au avut ocazia să audă ceva despre ei, — în câteva numere din apropiatul trecut, am citit și eu o serie de articole sub titlul nu prea potrivit »Mucări«, căci în definitiv nu ne impoartă deosebirea dintre ei, — Adventiști (sâmbetiști) Babuști etc.

Despre acestea două secte cari după cum văd s'au încuibat și printre poporul nostru până eri alaltăeri încă apărat de erezie, — multămită netoleranței religioase, — dar cu atât mai ușuratec lăsat azi pradă acestor samsari ai unor societăți străine, întemeiate cu milioanele lui Rotschild și a altor Ovrei miliardari, iar sub firma de »Societatea Britanică«, inundează lumea cu lectură schismatică și contrară așazămintelor și legilor noastre, și a sfintei noastre biserici naționale Românești, — căci doar azi este toleranța religioasă libertatea nemărginită a cugetelor — numai noi Români nu suntem tolerați să ne ținem religia și cugetarea și legea și limba noastră. Auzi Dumniata Bătrână Europă? Pare că tuturor afurisiților le-ai pus arma în mână să ne străpungă numai pe noi pe Români, nepoți ai lui Traian pe sentinelele tale din Orient?

Dar să lăsăm recriminațiunile la adresa aceasta, poate că noi și mai marii noștri bisericești încă vor fi având parte din această dezastuoasă ușurință, păstorul trebuie să fie azi, mai mult ca nici odată cu ochi în patru!

Trebuie înainte de ce și-ar fi început Samsari a-și face apariția pregătit poporul ca să știe cum să-i primească pe acești falși apostoli și Christoși, — trebuia prin teologii săi eminenți să pășiască biserica noastră pe trenă, și cu crucea în mână, aceia să lumineze poporul, nostru, că creștin fără de cruce nu poate să fie căci prin cruce au venit mântuirea și »Crucia tale ne închinăm Christoase« și sfântă învierea ta o laudăm și o mărim.

Dar iatăne la obiect. Nu aflu cu cale a combate nici o idee fără de rost chiar, numai cu armele îngăduite de adevăr și bunul simț care trebuie să caracterizeze pe fiecare creștin și cu atât mai mult pe un Român creștin, care popor, asemenea lui Christos

a purtat crucea sa pe Golgotha durerilor și chinurilor acum aproape de 2000 de ani, — deci am să vorbesc — despre acestea două secte, cari și-au făcut nefericita, și răuvenita apariție în sinul neamului nostru, chiar acum, când zeci de mii de hydre își ridică capul hădos din toate părțile asupra lui, — acum trebuia să vină și Antichrist cu sateliții lui, și să-i sfășie și ultima rază de nădejde în »viitorul de aur ce românimea are«.

În călătoria mea Prin Rusia Franța și Germania, am întâlnit multe în cale, din pinalul meu, voi descrie cu această ocaziune câteva însemnări, cari desigur vor interesa pe toți bunii români fiind relative, la sectarii despre cari vorbim.

În Tridensau, este o zidire pompoasă, e seminariul predicatorilor creștinizmului, a sectei Adventiștilor (Sâmbetiștilor), după cum ia-ți poreclit Dvoastră (Mucări). În părțile Africei, Americi, Australiei, acești apostoli ai creștinizmului lucră foarte mult pentru lățirea și publicarea evangheliei la toate popoarele lumii. Au în fruntea lor câte un profesor foarte învățat și vestit teolog: îndeletnicirea lor până aci și între acestea cadre, e salutară și vrednică de laudă, că acei sălbatici cu pieile roșii și negre, încă trebuie să cunoască pe adevăratul Dumnezeu și legile umanității, iar misionarii bravi cari suferă moarte și schingiuri teribile pentru Christos, trebuie să afle și în inimile noastre creștinești admirație cinste și iubire.

E foarte frumos și vrednic de laudă acest gest al statelor Europene, de a converta la creștinism pe Canibalii mănăcatori de oameni, și pe toți păgânii idolatri, — dar nu pot pricepe pentru-ce inundează acestea secte întreaga Europă creștină. Cu biblia în mână, adunând pe bieții țărani osteniți de lucru și obosiți de greul vieții, și din sfta Scriptură, cunoscută de toată lumea, de toți clericii noștri și cetitorii noștri, din Scriptura aceea care s'au adăpat sfintii părinți și mucenicii creștinizmului și ai neamului nostru, acei sectari *le țin azi lecțiuni biblice, alegând versurile din scriptură, cari sunt mai greu de înțeles și pe acele explicându-le poporului astfel, încât ușor crezătorii se află imediat cu totul desamăgiți, se află înșelați și trași pe sfoard, de învățătorii lor, de preoții lor, de Archiepiscopii lor, de toți oficianții și de toți bărbaii lor cu carte, de Rege, de legile țării, de totul ce e idee de stat în societatea omenească de pe pământ.*

Care va să zică domnii sectari, s'au pus pe lucru, și din păgânii continentelor de peste ocean vor face creștini noi-nouți, iar din creștinii Europei bătrâne, vor face păpâni de cei mai sălbateci, cari să nu mai cunoască și nu se supună nici unei legi pământene făcută de oameni.

Iubitul nostru popor dreptcredincios, să ia aminte, că din Sfânta scriptură atâtea religii s'au creat, încât e cu neputință să le numeri. Dar un Brancovean Constantin Domn al țării Ro-

mănești, a știut răbda chinurile acele teribile pentru aceea religie ce au moștenit-o dela ai săi strămoși deodată cu laptele sinului ce l'au legănat. Și Brâncoveanu Constantin fraților, nu puteți zice, că n'au fost cărturar ori că nau cetit sfânta scriptură și iată totuși cum răspunde:

„Creștin bun am născut eu
Creștin bun a muri vreau,”

și înaintea lui iau tăiat Turcii doi copilași doi gineri, pe soția lui, umplându-le pielea cu paie înaintea sa, și pe urmă pe el, și tot nu s'a lăpădat de crucea mântuitoare, în a cărui semn au învins mulți împărați, a cărui semn e făcător de minuni, și mântuitoare, e Sfânta cruce de tot cel rău!

Astăzi însă vai, — sunt Români din neamul unui Brâncoveanu, a unui Tudor Vladimirescu a unui Mihai bravul a unui Ștefan zăvoievod, a unui Mircea, cari toți au zidit mănăstiri, biserici și au cinstit și s'au închinat sfintei cruci, și azi, acei sârmani români rățesc de bunăvoie în mrejele pierzării, pe căile peirei, și a nimicirii sufletuștii, căci la vorbele ademenitoare ale sectarilor să lapadă de sfânta cruce, să lapadă de Christos și să împreună cu sătana — și nu-i vine în minte sârmanului suflet înșelat, ce au zis Iisus Christos cătră Sătana când asemenea l'au ispitit pe aripa templului din sfânta cetate: »Scris este iarăș să nu ispitești pe Domnul Dumnezeuul Tău».

Dar să descriu aci vre-o două lecțiuni de Biblie, la cari am luat parte ca sectator călătorind prin țări străine, și să vedem dacă nu avem noi Români dreptul a ne apăra biserica, religia și națiunea noastră de acei sectari, cari ne batjocoresc neamul și vreau să ne impună »creștinismul lor tăiat împrejur« în locul creștinismului nostru sfânt, vreau să ne risipească biserica noastră și se ridice sinagogă în locul ei, vreau să ne ucidă archereii și preoții noștri moralicește, și să pună ovreii lor în scaunul păstoririi, — și vai mult sânge, mulți mucenici și multe jertfe au adus neamul românesc în lungul șir al negrelor veacuri pentru așezămintele sfintei noastre biserici, pentru sfânta cruce, pentru sfânta treime, pentru Mântuitorul nostru Iisus Christos, care ne-a apărat neamul nostru de perire în miile de ani de groază, și ni l'a conservat până astăzi neatins în sufletul său curat, — drept recunoștință va fi prea mare păcat iubiților Români, ca acum să vă faceți vânzătorii sfintei cruci, trădătorii lui Iisus Christos și a Națiunii Românești.

(Va urma).

Scrisoare din Viena.

— Clubul român. —

(Dela corespondentul nostru).

17 Decembrie 1913.

O frumoasă acțiune dezvoaltă în rândul societăților de aici, o societate despre care vreau să scriu ceva: Clubul român.

O societate, care stă gata la orice acțiune culturală, națională, jertfește timp și bani, ajutând cu obolul ei la multele lipșuri ce întâmpină mai ales meseriașii din loc: e Clubul român.

În fiecare sâmbătă seara își ține șezătorile sale literare. Dezvoaltă o acțiune sub conducerea vrednicului președinte d-nul Vitencu. O dezvoaltă de așa, ca concentrând toate păturile societății pe bătrâni și tineri, să-i vadă pe aceștia unindu-se toți la oaltă: la muncă izvorită din interes sincer. Adună inteligența și meseriașii, adună pe tinerii universitari și pe tinerii meseriași — dezbătând atâtea agende într'un ton de tot familiar. Și multe alte: totatătea merite. E un mers înainte, în care grupate toate momentele, îi dau meritul cuvenit.

Nu vreau să spun despre decursul șezătorilor literare — în rândul acesta. Voesc să spun, ceea-ce cred: e și de interes, să amintesc viața socială, sau dacă e mai mult zis familiară, ce domnește la convenirile Clubului român.

Ce agendă politică, ce faptă, deopotrivă în interes pentru Ardeleni, a fost și va fi, care să nu-și afle comentarea aici? Ce va putea să se întâmple acolo să nu fie comentat aici?

Nu! Lumea de aici, românească, știe toate bucuriile și suferințele Ardelenilor deopotrivă.

Din nou cu recente cazuri, prin care ne atacă în mod speculativ onoarea neamului, care oare ca consecințe apăsarea mai departe în jug a noastră, a unui neam, de origine romană, de cătră un neam de...

Oamenii de aici prevăd o altă stare de lucruri. Nu mai merge așa, căci calea aceasta, care e luată într'un mod aplicat himic, față de noi aduce realizarea, ca urmare logică, a spuselor lui Bismark.

O văd aceasta oamenii politici și gazetele sunt preocupate, în partea cea mai mare, de chestia noastră ce formează nodul gordian — pentru timpurile de față.

Dar să trecem. Să trecem mai departe la punctele discuțiilor. E vorba despre o schimbare a situației Românilor Ardeleni. Ei de ce? Cum? Cine învinge bre? Și răspuns logic urmează. E vorba de agitațiile senitice din Țară. Ei bine! — Vom vedea (Răspunsurile din cauza libertății de presă) le spun cam obscur. Mă înțelegeți. Deci — ertare)! Și apoi urmează sumeș, trupaș, tipicul gentry biurocratic și vorbește în delegațiuni, contra fraților noștri cari greșesc, cari fără șfială, fără frică se amestecă în afacerile statului milenar, recunoscut, ca atare de toată lumea! Și ce mai alte busumflări patriotice, cari — te bufesc în răs.

Și cu de astea discuții ne destragem. Ne intrerupe în acestea clopotul D-lui Vitencu, care anunță proximal punct din program: disertatie, declamație etc... După care începem din nou într'ale noastre. Omul e așa făcut, ca ceea-ce el simțește să și-o manifesteze. Urmează legile naturali, sădite de Dzeu. Să facem noi excepție? — Vorbim aceea, ce știm. Și care local e mai potrivit, dacă nu Clubul?

Ca încheiere amintesc, că acum Sâmbătă s'a ținut o ședință comemorativă pentru Vlaicu. Ne-au impresioat cuvintele dlui Isăceanu, fost amic a lui Vlaicu, care în cuvinte cuprinzătoare ni l'a arătat mai depar-

te pe acest aviator, care a intruchipat în făptura, în trăsăturile sale pe țărânel român, care a intruchipat visul neamului românesc în dânsul.

Radu Fodor.

NOUȚĂȚI.

— **Di Titu Maiorescu** prim-ministrul României a fost decorat de M. S. Regele conferindu-i-se Colanul Ordinului Carol I.

— **Un stat american oprește imigrarea.** Aceasta a făcut-o guvernul din Canada care a oprit străini de a mai merge în Columbia britică. Opreliștea o motivează cu aceea, că în numita provincă sunt deja tare mulți muncitori fără lucru. De aceea până la 31 Martie 1914 străinilor nu le mai este iertat a merge în acea parte.

— **Când va fi instalat domnitorul Albaniei.** Ziarul »Frankfurter Zeitung« află din Constantinopol, că principele Wied va fi instalat ca domnitor al Albaniei, la 25 Ianuarie. Noul domnitor nu va locui la Valona ci la Durazzo, căci numai acolo se găsește o clădire proprie pentru conac. Principele de Wied va fi condus la Durazzo de o escadră internațională.

— **Pentru căile ferate române.** Camera (dieta) României a votat însemnata sumă de 405 milioane lei pentru construirea (facerea) mai multor linii ferate în diferite părți ale țării. Iată un nou semn de avânt în Țara Românească!

— **Urlabul soldaților pe Crăciun.** Din Viena se anunță că ordinul ministrului de războiu adresat comandanților de trupe și publicat în Monitorul Oficial dispune, ca în anul acesta să se deie soldaților un »urlab« mai lung ca în ceialalți ani și anume el poate începe în 20 Decembrie și poate dura până 2 Ianuarie 1914.

— **Sinucidere.** *Friderich Theil*, fost pălărier în Făgăraș, și-a curmat viața cu mâna proprie în 13 l. c. *tându-și gâtul cu un cuțit*. L'au aflat dimineața mort, în lac de sânge. Nenorocitul, — care a trăit odată zile bune și a fost în stare materială bună, — scăpătând a apucat pe căi rele. Cauza sinuciderei a fost că tribunalul din Brașov îl judecase pentru mai multe furături (și ca gazdă de hoși) *la un an temniță*. În 17. l. c. trebuia să-și înceapă pedeapsa — de care s'a scăpat, lăpădându-și viața. A mai fost încercat odată să se spânzure, — dar au prins iute de veste cei din prejur și i-au tăiat ștreangul.

— **Nu se mai dau cai din armată economilor.** În ședința delegațiunilor din Viena ministrul de războiu a declarat că pe viitor nu vor mai da economilor cai din armată, spre creștere, ca și în trecut, ci pentru a afla o altă modalitate de procedură în viitor se va sfătui cu ministrul de agricultură, căci așa cum a fost până aci nu-i place domnului ministru.

— **Tren îngropat.** Din Șemniț se anunță, că în 15 Decembrie c. între orele 11 și 12 noaptea prăbușindu-se, o parte a tunelului ce trece pe sub stâncă Terras, trenul în mersul său prin tunel a fost îngropat sub dărâmaturi. În cât se știe până acum, au fost scoși de sub dărâmaturi 7 morți și 27 răniți.

— **Un nou mijloc pentru combaterea holerei.** Ziarul berlinez „Localan zeiger” află că profesorul Stumpf din Würtzburg a descoperit un nou mijloc de a combate holera și care constă în argilă, caolin și alte substanțe pământoase, cariucid bacilii în intestine. Dr-ul Stumpf a încercat cu succes acest mijloc în timpul războiului balcanic.

— **Vestitul tablou Mona Lisa s'a găsit.** Sunt vr'o doi ani, de când acest vestit tablou a lui Leonardo da Vinci, a fost furat din Muzeul Louvre din Paris. Toate cercetările de atunci încoace au fost zadarnice. Acum a fost găsit în orașul Firenze din Italia. L'a fost furat Italianul Vincens Perugia, care prin aceasta a voit să răsunne pe Italia — după cum spune el — în contra lui Napoleon I celce a fost răpit atâtea tablouri de mare valoare din Italia. Perugia a îmbiat zilele trecute tabloul spre cumpărare unui negustor din Firenze. Acesta a înștiințat poliția. S'a cercetat apoi că ce fel de tablou s'a îmbiat spre cumpărare. Iar după ce s'a aflat că e Mona Lisa, Perugia a fost deținut.

Treizeci de victime. Din Hamburg se anunță, că vaporul „Narving” care plecase cu 30 de oameni, a fost găsit răsturnat în valuri. Intregul echipaj s-a înecat. Se crede, că nenorocirea e pricinuită de o explozie.

— **Banditul Pantilimon** — să știe că evadase din închisoare și că de câteva luni se pornise o mare goană pentru prinderea lui. Luni noaptea a fost prins lângă Fălticeni la granița României dinspre Bucovina, în următoarele împrejurări: Din cauza frigului, banditul intrase într'un bordei situat după muntele Barmarel-Crucea din jud. Suceava. Un foc mare, pe carel făcu-se banditul, a atras și atenția unei patrulle de grăniceri, cari au înconjurat imediat bordeiul somând pe Pantilimon să se predea. Acesta văzând că orice rezistență ar fi zadarnică, s'a predat în mâinile grănicerilor. Avizându-se autoritățile, directorul prefecturii a plecat la fața locului.

— **Colorarea în chip măestrit a merelor.** Un ziarist englez spune că a dobândit mere colorate foarte frumos amestecând pământul unde cresc merii cu funingine, cu calaican și cu cenușă de lemne (potasa). Rezultatul a fost uimitor mai ales pentru unele soiuri englezești de mere. A daosul acestor materii n'are însă nici o noimă în pământurile feruginoase, deoarece în asemenea pământuri poamele capătă totdeauna o culoare foarte frumoasă, mai frumoasă decât în orice fel de pământuri. Credem că mijlocul întrebuițat de ziaristul englez este potrivit pentru pământurile unde sunt meri ale căror fructe au colori slabe sau spălăcite.

— **Minune americană.** În New-York să clădește o casă cu o sută de caturi (rânduri), care se va da gata în trei ani.

ECONOMIE.

BOALELE VITELOR.

Boala de gură și de unghii.

Pentru a vă putea apăra vitele împotriva bolii de gură și de unghii, să faceți așa:

Curtea, în care sa ivit o imbolnăvire trebuie închisă îndată cu cea mai aspră pază. Să nu slobozi nici la adăpare vita de curte; pe pragul grajdului și pe locul dinaintea intrării în grajd să presărați zilnic praf de var, ca îngrijitorul vitelor să calce totdeauna pe praful respirat. În grajd să se puie vitelor numai paie uscate și în fiecare zi mai de multe ori apă curată. Rana dintre copite să se spele dimineața și sara cu piatră vânăată (la 1 litru de apă 3 decagrame de piatră vânăată), iar gura și limba dobito-cului bolnav să se clătească cu apă sărată curată și caldută. E destul la cinci litri de apă un pumn de sare.

Urmând povețele date, boala trece cam în 8 zile, fără să fie molipsite și alte vite din comună. Dacă într'un grajd sunt mai multe vite, și între ele vite la cari boala încă nu s'a ivit, trebuie molipsite și acestea cu balele vitei bolnave (boalele vitei bolnave trebuie frecate pe limba vitei sănătoase) ca betesugul să se întindă cam în același timp. Molipsirea pe cale măestrită numai atunci nu trebuie isprăvită, dacă vreuna dintre vitele imbolnăvite ar fi murit deja de acest betesug.

Iar dacă boala s'ar fi lătit într'atâta în comună că s'au ivit imbolnăviri cu duiumul, vă sfătuesc să molipsiți de odată toate vitele, astfel betesugul se va întinde cam în aceeași vreme și comuna scapă de boală în cel mai scurt timp. La tot cazul însă să nu sloboziți viteii la vacile bolnave, ci să fierbeți mai nainte laptele lor, și viteilor să le dați lapte fiert și caldută.

(Poporul)

Nr. 90/1913.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de cantor la biserica română ortodoxă din Făgăraș, prin aceasta se publică concurs cu termen de 30 de zile.

Dotățiunea pentru această slujbă este anual 240 cor. din lada biserici și celelalte venituri situate, cari se pot vedea la oficiul parochial și sunt statorite în Regulamentul de serviciu.

Acest post este potrivit pentru un meseriaș — care în zile de lucru și-ar putea lucra în tihnă meseria sa — având Vineria drept de șatră în târg. Dacă concurentul este versat în cântări bisericești, ar putea forma curs de iarnă pentru cantori de biserici, de care se ivește lipsă la multe biserici din Țara Oltului.

Doritorii de a ocupa acest post să se trimită rugărilor în termenul sus zis — instruate conform dispoziției din § 23. p. 12. a statutului Organic, la oficiul parochial gr. or. din Făgăraș, arătând că cunosc Regulamentul de serviciu.

Din ședința comitetului parochial:

Făgăraș, la 6 Dec. 1913.

Nicolae Borzea m. p. Bucur Buzdugan m. p.
președinte. notar.

LEON TOLSTOI.

Cadavrul viu.

— Dramă în douăsprezece tablouri. —

Traducerea de: Valeriu Crișianu.

(Urmare)

Tabloul al nouălea.

Un han ordinar. În jurul unei mese sunt nește oaspeți, cari beau tea și rachiu. În față o masă

mai mică, la care șade Fedja, cel decăzut cu totul, și Pjetuskow. Acesta e foarte complexant, un om cu un suflet plâpând și cu păr lung; pare a fi un preot, Amândoi is cam în floribus.

SCENA I.

Pjetuskow: Înțeleg, înțeleg. Asta-i iubirea adevărată. Ei, și apoi?

Fedja: Dar n'ași zice nimic, dacă fața care e în societatea noastră ar consimți și pentru acela, pe care-l iubește, ar sacrifica orice, — ci cugetă-te și la aceea aceea, o copilă de țigan, care de când e mică e învățată, să-i fugă ochii tot numai după bani. Nu e sublimă, vrednică de mirat o astfel de iubire curată. Ea îți dă totul, ear ea nu cere nimic. Ce lucruri cu totul opuse!

Pjetuskow: E foarte bine! Noi pictorii asta o numim valeur, p. es. culoare roșie atunci e mai bătaoară la ochi dacă e încunjurată de culoarea verde. Dar lucrul ăsta îl spun numai așa în treacăt. Te înțeleg, te înțeleg la perfecție.

Fedja: Și eu așa cred, că acesta e singurul lucru bun, ce-l pot însemna la răvaș, că n'am abuzat de iubirea ei.

Pjetuskow: Din compătimire?

Fedja: Nu. N'a fost compătimire, ceea ce am simțit... O priveam, ca pe un inger și când cânta, — ah, și cum mai cânta și ce frumos cântă și acum! — o priveam cu admirație. Că nu am nefericit-o, numai faptului acela îi poate mulțumi, că am iubit-o cu o iubire curată și nevinovată. Zău am iubit-o foarte mult și e ceva mai scumpă amintire a vieții mele. (Bea).

Pjetuskow (încă bea): Te înțeleg, și-am spus deja, că te înțeleg... E ideală!...

Fedja: În fine ție îți pot spune, că am avut și relații mai mărunte. Odată am fost amoretat de o femeie cultă și din o familie nobilă.

Asta n'a fost o iubire frumoasă și totuși a dat randevoi. Dar n'am plecat, fiindcă m'am cugetat la bărbatul ei, și am ținut de o lașitate să plec. Și e interesat lucru, și azi când îmi aduc aminte, mă bucur și mi-ar plăcea să mă laud, că atunci am fost cinstit, — de altă parte însă regret, ce am făcut, fiindcă mi s'a pare, că am comis un păcat. Altcum stau însă lucrurile cu Masa. Cum mă bucur, dar cum mă bucur, că simțămintele mele le-am ținut curate de păcat. Să poate, că voi mai decădea, mă voi cufunda...

Pjetuskow: Te înțeleg, și-am spus odată că te înțeleg. Unde-i fata?

Fedja: Nu știu. Și nici nu vreau să știu. Acestea sunt nește chestii, cari se țin de-o altă viață. Nu vreau, să le mestec în viața mea.

SCENA II.

(La masa vecină să aude un strigăt de femeie. Zgomot mare. Cărciumarul cu un sergent scot afară pe femeia aceea. Fedja și Pjetuskow privesc în tăcere scena a ceasta).

SCENA III.

Pjetuskow (după ce s'a făcut eară și liniște): Da, ai trăit cam aventuroasă.

Fedja: Din contră, o viață foarte simplă. Acela care s'a născut, din o condiție socială, ca a mea, poate avea trei posibilități. Sau să face oficianț, câștigă bani și numai mai mărește murdăria, în care trăim. Aces-

ta însă a fost în contra voinței mele, să poate de altcum și aceea, că eu n'am înțeles-o, dar totuși... mai mult e, că n'am iubit-o. Sau să opune mișeliei, dar omul atunci, trăbue să fie un erou, eu însă nici-când n'am fost. Sau voește să uite totul, devine un ușuratic, bea, cântă, — asta am făcut-o și eu, și am acolo, unde am ajuns.

(Va urma.)

Editor-proprietar și redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

De vânzare !!

O casă cu 4 încăperi, 1 prăvălie și cârciumă, curte mare, grădină și edificii economice, pe lângă condițiile cele mai favorabile. — Comuna și provincia este locuită numai de români.

Vajdarécsé, (comit. Făgăraș).
ILIE GRĂMOI, proprietar.

Un pian bun ca dar de Crăciun,

se poate cumpăra în condiții avantajoase, din primul depozit român de pian, **T. POPOVICI**, din Sibiu, strada Cisnădiei 7. Cereți catalogul depozitului.

Minunea industriei!

Marele faliment din New-York și Londra, nu a crutat nici părțile Europene, pentru aceea o mare fabrică de argint, a fost silită ca toate obiectele pregătite să le puie în vânzare, pentru rebonificarea de spese a lucrătorilor. — Eu sunt plenipotențiat și încredințat de a împlini vânzarea totală a obiectelor, de aceea **numai pentru Cor. 15-50** trimit următoarele obiecte:

3 buc. cuțite de masă de cele mai fine verit. engl.
6 " furculițe de argint american patentat
6 " lingure " " "
12 " lingurițe de cafea de argint american
1 " lingură de supă " "
1 " " lapte " "
6 " tave (talțe) Victoria engl. de argint amer.
2 " feșnice de masă de argint american
1 " strecurătoare de ceaiu " "
1 " prășător de zahar fin " "

42 buc. la oaltă numai cu K 15-50.

Aceste 42 articole înainte au fost cu K, 80, și acum să pot căpăta cu un preț minimal **numai cu K. 15-50.** Argintăria americană patentată e un metal alb argintiu, atât din lăuntru cât și din afară și ține culoarea, pentru care garantez 25 de ani.

Pentru adevărarea acestui anunț, ca **nu e înșelăciune,**

mă oblig tuturoa, că dacă obiectele nu le convin banii le retrimit. — Nimeni să nu întârzie a se folosi de aceasta rară și plăcută ocazie, ca garnitura splendidă să nu o comande, e tare potrivită pentru cadouri ocazionale și de nuntă, în toate casele economice mai bune sunt foarte indemnitate.

Să capătă **Hirschberg A.** la singurul **casă concesiionată cu export de argintării americane Bécs, II., Rembrandstrasse 19. Telefon 14597.** Expedarea în provincie sa face cu ramburs, ori trimiterea sumei înainte.

A se observa la o parte marca »Patent americ.«. **Prav de curățit pentru ele 20 de fill.**

Estras din scrisori de recunoștință:
Exelența sa baroneasa **Edelshelm** scrie: din sortul dtale recomandate așa călduros fi bun și trimitem 2 sorturi. **Tisza Ilona** nasc. **Dégenfeld**, contesa **Schomburg**.

Cu sorturile dtale suntem tare mulțumite, trimitem încă un sortiment. **Patroana Instit. A. Maria.** Budapsta IX. Sorok-sári-utca 36 nr.

Sorturile trimise cu obiecte le-am primit, suntem tare mulțumit cu ele, Vă rog a ne trimite încă un sortiment. Cluj
Baronul Bánffy.

Deschidere de prăvălie.

Subscrisul aduce la cunoștința On. public, că a deschis în Brașov, strada **Hirscher Nr. 2, o**

Prăvălie de alimente,

unde să capătă zilnic: legume, zarzavaturi, delicatose, fructe sudice, conserve de legumi. **DEPOU de pește sărat și proaspăt zilnic, Brânzeturi și unt fin zilnic proaspăt.**

Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

— Expedarea să face zilnic și cu poșta. — Rog Onor. public de a mă încredința cu prețurile comande. Cu stimă

George Moșoiu.

Industria ciasornică e la culme!

In special **orologe late din aur duble**, pentru cavaleri e foarte elegant. Renumite în toată lumea orologe cu marca premiată »Splendid« numai cu **K. 4-90.**

Acesta are mecanism electric Anker ce merge regulat 36 ore, se trage în mod electric și este din aur veritabil de 18 arate. Garanție de 4 ani pentru mers regulat. 1 bucată **K 4-90**, 2 buc. **K. 9-**

La fiecare orologiu se dă și un lanț aurit gratuit. Acelaș orologiu pentru Dame foarte elegant cu **K. 5-80.** Mai oferez orologiu de Anker-Remont din argint »Gloria«, cu capac dublu și frumos gravat, cu mers precis **numai cu K. 6-** Risic e eschis. — Schimbarea e permisă, eventual se dau banii înapoi. — Trimiterea cu ramburs —

Ignatz Cypres, Krakau, Szewska 13/d
— Preț-curent ilustrat se trimite gratis. —

AVIZ. Aduc la cunoștința On. public din loc și dela sate, precum și mușterilor mei, că **am deschis din nou în piața lemnelor**, (casele lui I. Peia) din nou edificate

măcelaria lui STEINER,

unde se v'a vinde totfelul de carne cu prețurile cele mai ieftine. Rog On. public de o cercetare număroase, cu stimă **Steiner S.** măcelariu.

Birou de informații și agentură.

Cunoscând multe lipsuri ate publicului român dela orașe și din provincie **am deschis în Budapesta, II. Margit körut Nr. 11. un**

Birou de informații și Agentură românească

unde dau ori-ce informații în ori-ce cauză, ce să ține de Budapesta. Exoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către ori-care ministru, la Curie, ori la alte oficii. In cauze de licențe, de căsătorie și alte drepturi, exoperez rezolvarea pașapoartelor înaintate la ministru în cel mai scurt timp posibil etc.

Prin mine se pot couanda pe credit în rate plătibile în 5-6 ani cu prețuri ieftine, ori ce sistem de **motoare cu benzină ori cu ulei brut sau cu gaz.** Toffelul de mașini de trierat, de imblătit, **pluguri**, toffelul de mori cu petri fine și cu motoare trainice Toffelul de **automobile pompe și ferestreie**, precum și alte recvizite economice. — Toate aceste vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici de primul rang și din mâna primă. — și nu dela agenturi jidovești. — Zilnic primesc plângeri dela țărani români, cari cumpărând mașini dela agenții, au fost înșelați, căci neștiind țărani români unguște, au iscălit contracte și vecele a căror conținut nu l'au cunoscut. — Ținta mea este, ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile străinilor și să-l scap de procese. — Il sfătuiesc pe fiecare român, care dorește a cumpăra ceva mașinării să-mi scrie deadreptul mie ca să merg la dinșii, sau să veniți la mine, ca să mergem la dinșii să ne înțelegem. Iară de agenții jidovi să se ferească ca de foc și să-i scoată afară din casele lor.

Exoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20, 25 și 30 ani cu procente mici și mijlocesc vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari pentru exploatare. — **Cumpăr:** grâu, secăra, cucuruz, ovăș și vite cornute boi vaci, oi și porci. — Toffelul de **poame și uscate, legume ș. a**

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu competența a se plăti o taxă după învoială.

L. OLARIU, BUDAPEST (în Buda lângă Margithid).
II, Margit körut 11.

In atențiunea publicului!

Strămutare de local.

Subsemnatul aduc la cunoștința m. Onor. public și clientelei mele, că **m'am mutat** lângă locuința dlui dr. Titu Perția medic, cu

Institutul Tipografic, cu redacția și administr. foaiei „Olteanul“, în strada **Csáky sub nr. 3.**

unde să primesc toffelul de afaceri pentru administrarea foaiei și toffelul de comande de lucrări tipografice de ori și ce natură.

Rog On. public de a mă onora cu prețurile comande și în ocalul nou, și a-mi da binevoitorul sprijin, sunt

cu distinsă stimă

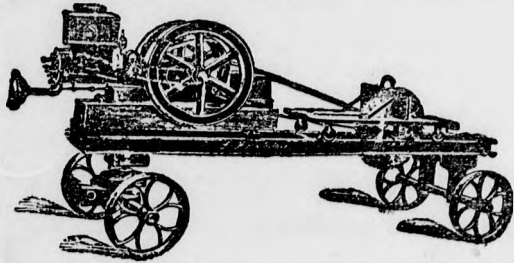
CONSTANTIN POPP.

In atențiunea tăetorilor și-a comersanților de lemne!

Inainte de a-ți prevedea atelierul cu motor, nu întârzia a cere preț-curentul nostru ilustrat cu fireze și bârzi cu motorul original american

WATERLOO

despre cari e știut în general, că s'au dovedit pretutindenea decelea mai bune

Se poate afla numai la societatea comandită: **DÉNES B.** BUDAPEST, V., Lipót-Körút 15. Coală de preț și deslușiri gratuite.

"OLTEANUL", foaie săptămânală socială culturală și economică să află de vânzare la tutungeria Gh. A. Dușescu, București, Calea Victoriei 113. vis-à-vis de pi'oa Amsei).

Se află de vânzare la tip. C. Popp, Statutul pentru folosirea și manipulara padurilor. Prețul 5 cor.

Avis fraților români!

Am onoare a-mi recomanda tuturor acelora cari vin la Brașov, sau voese a trece în Regatul român se nu uite a cerceta

Restaurantul românesc Nr. 5, al D-lui STEFAN SUCIU,

care vă oferă mâncări gustoase, beuturi bune și curate, pe lângă prețuri modeste și serviciu prompt, precum și odăi pentru călători.

Nenumăratele boale provin din

STOMACUL STRICAT

Totdeauna trebuie să ne străduim, ca pofta de mâncare și mistuirea să fie în armonie bună.

Balsamul universal a lui GYARMATI e un mijloc casnic de o influență admirabilă, are un gust plăcut și folosindu-se cu o linguriță de caiea la curățirea stomacului și a intestinelor, are un efect nesticăcios.

Balsamul universal alui Gyarmati e esecent pentru așțarea poftii de mâncare, contra mirosului de gură, umflăturii de stomac, colică, sgârciurilor la boale de mațe și de ficat.

— Una sticlă de probă 1 cor. —

12 sticle numai 5 cor, libere de porto.

Se poate comanda de-adreptul la unicul fabricant: GYARMATI EMIL la farmacia orașului în Baja.

Balsamul apotecarului A. Thierry

este neîntrecut în efect la boalele de plumâni și piept, alină catarul și curmă durerile cauzate de tușă. Curmă aprinderi de gât, răgușeli și dureri de grumazi și ferbințeli. Cu deosebire e bun contra sgârciurilor de stomac și colică. Vindecă vana de aur și curățește rinichii, dă apetit, și ajută la mistuire. S'a dovedit de leac exelent la dureri de dinți, la dinți gânoși, la mirosul gurei folosită ca apă de dinți întărește gînjile și gura, încetează mirosul obvenit din stomac în gură. Mijloc vindecător și sigur contra limbricilor. Vindecă totfelul de rane, orbalț, beșici provenite din ferbințeală, unflături, negeli, ursură, membre înghetate. In aontra durerilor de urechi e un leac neprețuit. — Să fie la îndemână în fiecare casă, la cazuri obvenite, mai ales la influență, coleră și alte boale.

Să scriem la:

THIERRY A. „Öranyal győgszertára“ Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn).

12 sticle mici sau 6 dupe, ori 1 specială mare 5.60 K. La comande mai mari se dă rabat cuvenit.

Singură și veritabilă ALIFIA CENTIFOLIA a lui A. THIERRY

Oprește și încetează veninarea sângelui. Face superflue orice operație. Folosește femeilor lăptătoare, ajutură pornirea lapte-lui, nu să întărește pieptul. Orbalțul de piept (foc viu), folosește la orice rani vechite, rani deschise la picioare umflata, la caries, rani venite pin lovituri, tăieturi, împuscături, strivituri, împunsături, sdroboturi, să folosește pentru îndepărtarea corpurilor streine de e. țanduri de lemn, spin, sticlă, alic, năsip, prav, etc. la creștere din corp, la corbunculus, neoplasme, chiar și contra racu' lui, vermi, putreziciune, rosături, beșici, orice arsături, rane jvite pin lungi zăcere a bolnavului, la buboale, curgere de urechi, precum și la copii mici contra opăralei etc.

Are putere vindecătoare și sigură.

2 burcane costă cor. 3.60 f. se trimite cu ramburs (Nachname).

Se capătă la: Farmacia Török József, in Budapesta precum și la mai multe farmacii din țară. In mare (engro) la Thalmayer și Seitz, la succesorii Kochmeister și la drougeria Fraților Radonovits in Budapesta. Unde nu să află depou, să se comande de adreptul dela farmacia

THIERRY A. Öranyal-győgszertára Pregrada (lângă Rohitsch-Sauerbrunn.)

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Linia francesă

Linie accelerată de vapoară regulat și directă

Havre-Newyork

și

KANADA.

Via Basel (Schweitz) Paris.

Telegramm-adresse: TRANSAT Budapest.

Biroul: Budapesta, VII. Piața Baross nr. 15.

Telefen: József 14-97.

OSPĂTĂRIE NAȚIONALĂ, BUCUREȘTI.

Strada Academiei Nr. 21, aproape de Bulevardul Carol.

I să recomandă tuturor pasagerilor și escursiuniștilor din țară, cei-ce vizitează capitala București a cerceta în strada Academiei nr. 21

„Ospătăria Enache“

a compatriotului nostru Oltean, aranjată din nou cu tot confortul, două sale și o curte pațioasă, unde să poate căpăta cea mai bună și aleasă BUCĂTĂRIE NAȚIONALĂ.

Diferite Vinuri indigene și streine. Bere bună de Bragadiru.

Diferite beuturi igienice și țuică curată. Serviciu culanț. Prețuri moderate.

Cu stimă

GHEORGE CISMAȘIU

Ospătăria Națională, București.